

Bc. Michaela Davidová, Zahalování českých konvertitek k islámu.

Praha FF UK 2915, 100 s.

Bc. Michaela Davidová získala zkušenosti o českém islámu už v bakalářské práci, kde řešila otázky českých žen k islámu. Davidová M., Konverze českých žen k islámu, Pardubice 2012. Není tedy v problematice islámu v ČR začátečníci, i když nyní směřuje ke specifitějším tématu, značným dílem posazeném na empirickém výzkumu. Tomu odpovídá i struktura práce: 1. Metodologická část (s.9-21), 2. Teoreticko-praktická část (s. 22-94).

V první části zhodnocuje literaturu k tématu (Frouzová, Praha 2006, EL Guindy, New York 1999, Zebri, Offord 2008, McGinty New York 2006, Mernissi, 1991, Van Nieuwkern, 2006 a práce českých autorů: Ostřanský, Mendel aj. Následuje přiblížení metod terénní práce, kde vedle metody rozhovorů s respondentkami se jí jevila jako velmi efektivní práce se sociální sítí. Oddíl Medailónky informátorek naznačuje, že jde o ženy, které mají bezprostřední osobní vztah k islámskému světu, obvykle prostřednictvím svých partnerů, proto kulturní přebírání islámských hodnot není nijak překvapující.

Za velmi nápaditý lze považovat autorčin experiment, kdy sama oblečena do hidžábu obcházela potencionální zaměstnavatele a tam žádala o práci čekajíc na reakci zaměstnavatelů.

Teoreticko-praktická část (s. 22-95) obsahuje několik kapitol a podkapitol úzce se vážících ke kultuře odívání v islámu, zvláště pak odívání hlavy. Autorka využívá informace zahraničních autorů i své vlastní empirické poznatky. Ty se mísí s kritérii odívání jak ho doporučuje některá islámská literatura.

Důležitou podkapitolou je podk. 2.5. Hidžáb a další formy zahalení. Pravidla nošení hidžábu čerpá z knihy Khána Vahiduddína, který čerpal z Nasiruddína al-Albaniho arabského učence 20. století. Autorka pak správně poukazuje na rozdíly mezi školami a učenici. Tu by bylo třeba doplnit, že jsou určité rozdíly mezi muslimskými regiony světa, které jsou dány historicky a politicky. Např. mnohem větší volnost je mezi Tádžiky v postsovětském Tádžikistánu ve srovnání s Tádžiky afghánskými. Tyto rozdíly pak dokládá i mezi svými respondentkami. Hidžáb jako nástroj desexualizace naopak řeší další podkapitola (2.6). Obecné důvody, které vedou k nošení hidžábu jsou převzaty od Zebiriho a jsou uvedeny na s. 49.

Rozsáhlou podkapitolou tvoří 2.8. „Praxe zahalování u českých konvertitek“ (s. 50 a n.). Tady je třeba si znovu uvědomit, že v Česku je muslimská komunita velmi málo početná, že Česko v dějinách nemělo kolonií s muslimským obyvatelstvem a nikdy neorganizovalo přísun pracovních sil z muslimských zemí, kromě několika studentů z těchto zemí. Situace je zcela jiná, nežli v Německu (kde žije 4,8 mil. Muslimů), Anglii (3 mil.) nebo Francii (4,7 mil). Proto nepřekvapuje, že respondentky ve své výpovědi se snaží stylizovat do toho „správného modelu“ islámského ženského oblečení, zatímco v západním světě je situace volnější.

Podkapitola 2.9. Reakce okolí konvertitek na zahalování řeší postoj rodiny k hidžábu, postoj širšího okolí a postoj spolupracovníků v zaměstnání 2.10. Autorka dává prostor výpovědi konvertitkám, respondentkám poněkud nám tam chybí jejich sociální báze a lokální původ

respondentek, vhodný by byl také, alespoň v ukázce, postoj příslušníků většinové společnosti. Tím by se však práce velmi rozšířila.

Je třeba ocenit, že se autorce podařilo získat důvěru mezi respondentkami a získat je k otevřené spolupráci. Proto její zkoumání jednotlivých problémů je velmi municiózní a troufám si tvrdit, že tím předkládaná práce bude patřit k základním studiím o moderní islamizaci a jejich kulturních aspektech v našich zemích.

Protože jak po formální stránce, tak po stránce technické neshledávám závady doporučuji práci jednoznačně za v ý b o r n o u.

Praha 25. ledna L.P.2015

PnDr.Jan Pargač, Csc.